

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.01.1992, sp. zn. 7 Co 74/92, ECLI:CZ:KSCB:1992:7.CO.74.1992.1

Číslo: 11/1993

Právní věta: Za pokračování přípravy dítěte na budoucí povolání lze, s přihlédnutím k nedostatku vhodných pracovních příležitostí pro absolventy škol, považovat i dvouleté pomaturitní studium, jehož ukončení umožní absolventu najít se zaměstnání i v jiném oboru, než na který byla příprava dítěte dosud zaměřena.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 31.01.1992

Spisová značka: 7 Co 74/92

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 85

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Českých Budějovicích rozsudkem zamítl návrh navrhovatelky, aby jí odpůrce přispíval na výživu jako zletilé dceři částkou 900 Kčs měsíčně počínaje dnem 3.9.1991. O nákladech řízení soud rozhodl tak, že odpůrci se jejich náhrada nepřiznává. Podle názoru soudu prvního stupně navrhovatelka jako zletilá dcera odpůrce je schopna již sama se živit, neboť získala středoškolské vzdělání na střední průmyslové škole. Současné studium navrhovatelky opět na střední škole (dvouleté pomaturitní studium na střední zdravotnické škole) nevede ani ke zvýšení její kvalifikace, ale pouze k získání stejné kvalifikace v jiném oboru.

Proti rozsudku se odvolala navrhovatelka. Připomínala, že po ukončení střední průmyslové školy, obor silnoproudé elektrotechniky, nenašla žádné pracovní uplatnění, a proto nastoupila jako sanitárka v nemocnici, protože chtěla jednak ekonomicky odbřemenit matce, která má ještě dvě další děti, jednak nechtěla se již nyní zařazovat mezi nezaměstnané. Protože se přesvědčila o možnosti uplatnění ve zdravotnictví, začala na doporučení vrchní sestry současné studium. Teprve skončením tohoto studia bude se moci opravdu sama živit, zatímco ukončení dřívějšího středoškolského vzdělání jí takovou možnost nedalo. Domáhá se toho, aby jí soud přiznal výživné ve výši 900 Kčs měsíčně od 3.9.1991.

Krajský soud v Českých Budějovicích svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že výživné určil částkou 700 Kčs měsíčně, návrh na stanovení výživného o 200 Kčs vyššího zamítl,

stanovil, jakým způsobem má být uhrazen nedoplatek výživného za dobu od 3.4.1991 a vyslovil, že navrhovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení a soudů obou stupňů.

Z odůvodnění:

Odvolací soud doplnil řízení vyžádáním zpráv zaměstnavatelů obou rodičů navrhovatelky, ze kterých zjistil, že odpůrce (otec navrhovatelky) dosahuje průměrného měsíčního čistého příjmu 4 882 Kčs a matka navrhovatelky dosahuje čistého průměrného měsíčního příjmu 3 822 Kčs. Z vyžádaného spisu sp. zn. P 10/90 okresního soudu v Českých Budějovicích dále odvolací soud zjistil, že podle rozsudku uvedeného soudu z 2.10.1991, č. j. P 10/90-12, ve spojení s rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích ze 17.12.1991, sp. zn. 7 Co 1494/91, je odpůrce povinen platit výživné ještě na nezletilou Janu částkou 550 Kčs měsíčně a na nezletilou Jitku částkou 500 Kčs měsíčně. Při této úpravě výživného na obě nezletilé děti (sourozence navrhovatelky) vycházel soud z toho, že odpůrce má vyživovací povinnost i k navrhovatelce, která sice již nabyla zletilosti, ale stále se připravuje na budoucí povolání.

Po takto doplněném řízení dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání je důvodné.

V daném případě jde o to, zda zletilá navrhovatelka je schopna se sama živit (§ 85 odst. 1 zák. o rod.). Tato schopnost není vázána na dosažení určité věkové hranice a je závislá na tom, kdy se dítě stane způsobilým hradit své odůvodněné potřeby z odměny za svou práci. V takové situaci však navrhovatelka není, neboť pokračuje v přípravě na budoucí povolání studiem na střední škole. Protože však navrhovatelka absolvovala střední průmyslovou školu s maturitou, kterou ukončila v polovině roku 1991, a v současné době pokračuje ve studiu střední školy zdravotnické, je třeba zvážit, zda tato doba dalšího studia je společensky odůvodněna. Lze souhlasit s tím, že zásadně vyživovací povinnost rodičů k dítěti již netrvá tehdy, jestliže dítě, které skončilo přípravu pro budoucí povolání, rozhodne se pro přípravu v jiném oboru, a jestliže tato další příprava nenavazuje na předchozí a není zvyšováním již dosažené kvalifikace. I kdyby se změnil zájem a zaměření dítěte, nemělo by to zásadně mít vliv na další trvání vyživovací povinnosti.

Nelze přehlédnout ovšem současnou situaci v zaměstnanosti občanů. Je obecně známo, že určitý počet těchto absolventů škol nemůže v současné době získat zaměstnání odpovídající jejich kvalifikaci, a to ani prostřednictvím úřadu práce. To potvrzoval tento orgán ve svém sdělení pro okresní soud i ohledně navrhovatelky, pokud by se sama na tento orgán obrátila o zprostředkování zaměstnání. Jestliže navrhovatelka sama zvolila při nedostatku vhodných pracovních příležitostí pro absolventy škol nejprve cestu, kdy si sama hledala zaměstnání (sanitářky), a posléze se rozhodla pro další středoškolská studia v jiném oboru, po jehož absolvování se jí jeví nově získané vzdělání jako perspektivnější z hlediska pracovního uplatnění, pak je to situace, kterou nelze navrhovatelce klást k tíži, protože sama tento stav nevyvolala, a která nesvědčí ani o nějakém záměru vyhybat se zaměstnání. Zvolení dvouletého pomaturitního studia, třebaže v jiném oboru, je za této situace řešením, jež je společensky odůvodněno a které volí celá řada jiných občanů, ocitajících se v obdobné situaci jako navrhovatelka. Proto v těchto případech může vyživovací povinnost rodičů k dítěti trvat i pro další dobu. Podle názoru odvolacího soudu jsou tedy důvody k tomu, aby v daném případě bylo studium navrhovatelky považováno za společensky odůvodněné a za pokračování její další přípravy na budoucí povolání. Ostatně obdobně hodnotí takové studium i předpisy o poskytování přídatků na děti, které jsou v těchto případech na děti dále poskytovány.

Jde tedy o případ, kdy vyživovací povinnost rodičů k navrhovatelce trvá. Tuto povinnost mají oba rodiče, a to podle svých schopností a možností. Odůvodněné potřeby navrhovatelky reprezentují nejen náklady na stravování, ošacování a další potřeby studentky ve stáří 19 let, ale v daném případě i školné, které platí částkou 980 Kčs. Možnosti a schopnosti rodičů jsou vyjádřeny především jejich výdělkem a tím, že oba mají ještě vyživovací povinnost k dalším dvěma dětem. Přiměřeným výživným

odpovídajícím uvedeným hlediskům (§ 96 odst. 1 zák. o rod.) je částka 700 Kčs. V převyšující části návrhu byl návrh ohledně 200 Kčs zamítnut, neboť poměrnou část potřeb navrhovatelky musí krýt i její matka. Počátek plnění této vyživovací povinnosti byl stanoven ke dni zahájení soudního řízení, tedy ke dni 3.9.1991 (§ 98 odst. 1 zák. o rod.). Současně bylo třeba vyčíslit i nedoplatek dlužného výživného, neboť odpůrce navrhovatelce ničím nepřispěl. Nedoplatek činí 3 500 Kčs (září, říjen, listopad, prosinec 1991 a leden 1992 po 700 Kčs) a vzhledem k jeho výši povolil soud odpůrci možnost splátek, jejichž výši a podmínky splatnosti současně stanovil.

I když byla navrhovatelka převážně úspěšná, nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť se jejich náhrady vzdala.